

(1,5-2,0 кредити ECTS), 6 курсу – інтегруючий курс з основ формування реабілітаційних команд та їх ефективної роботи, кількісної оцінки функціонування та медико-соціальної експертизи (2,0 кредити ECTS).

Лікарі-інтерни всіх спеціальностей мають проходити п'ять циклів навчання у тренінговому режимі у відповідних відділеннях тривалістю 1 тиждень. Доцільне проходження резидентури з фізичної та реабілітаційної медицини тривалістю не менше трьох років з перспективою подовження до 5 років та можливістю вузької спеціалізації.

Колошко О.М., Мельник А.В., Юрченко П.О.

Лабораторний метод дослідження в медицині та у вивченні предмету «біологічна хімія»

Сучасний стан системи охорони здоров'я України потребує високого рівня освіти від молодих фахівців. Конкурентоспроможність фахівця полягає у високому рівні знань в галузі діагностики та лікування як розповсюджених нозологій, так і казуїстичних захворювань; а також в ефективній курації пацієнтів зі сполученими патологіями.

Лабораторний метод в класичній схемі діагностики відіграє вагомий роль поряд з інструментальними методами. Він є одним з двох напрямків додаткового обстеження хворих. Та історично почав використовуватись не набагато пізніше від основних фізикальних методів (адже перші згадування в медичних трактатах про прагнення мурах до сечі хворих на цукровий діабет відносяться до середніх віків).

Беручи до уваги вказану тривалість розвитку лабораторних методів обстеження в медицині та прискорення науково-технічного прогресу зі стрибком комп'ютерних та інформаційних технологій, стає зрозумілим факт сучасного різноманіття та інформативності лабораторних медичних технологій.

Це включає можливості визначення концентрації метаболітів (глюкоза, холестерин, вільні жирні кислоти, сечовина, креатинін, сечова кислота, тощо) і малих регуляторних молекул (H_2S , NO , CO , гомоцистеїн) в крові для діагностики або оцінки факторів ризику розповсюджених на сьогоднішній день атеросклерозу, ожиріння, цукрового діабету, артеріальної гіпертензії, подагри, що разом їх відносять до «метаболічного синдрому», фактично загрози для урбанізованої популяції в літньому віці.

Також сучасними високотехнологічними методами точно вимірюється концентрація будь-яких гормонів в крові та активність ферментів крові або тканин. Без цього нині не можлива діагностика ендокринних патологій та вроджених езімопатій, відповідно.

Окремої уваги заслуговують сучасні неінвазивні методи біохімічної діагностики видихуваного повітря. Адже вони дозволяють доволі точно провести кореляцію з такими показниками крові, але обійтись без забору крові на аналіз. Також в сьогоднішній діагностиці великий розвиток отримали експрес-методи з галузі «лабораторія в кишені», що є корисними для самоконтролю цукрового діабету, діагностики вагітності, вмісту наркотичних речовин, т. інш.

Вивчення предмету біологічної хімії на медичному факультеті триває протягом третього та четвертого семестрів та закладає основи вивчення студентами молекулярної біології, генетики, патологічної фізіології, професійно-орієнтованих дисциплін (фармакології, пропедевтики клінічних дисциплін). Біологічна хімія закладає основи клінічної діагностики найпоширеніших захворювань, моніторингу їх перебігу, розуміння механізмів дії багатьох лікарських засобів та контролю ефективності заходів, спрямованих на попередження виникнення та розвитку патологічних процесів.

Кожна тема практичних занять за навчальним планом супроводжується лабораторним практикумом. Ці лабораторні роботи свого часу були адаптовані та введені досвідченими доцентами кафедри та щороку оновлюються й вдосконалюються. Всі вони корелюють з темою заняття. Переважна більшість мають клініко-діагностичне значення.

Зокрема, протягом року студенти визначають кількісний вміст глюкози, холестерину, сечовини, глутатіону, сечової кислоти в крові. Практичну користь в майбутній професійній діяльності принесе навичка у якісному та кількісному визначенні вмісту білка, глюкози та кетонів у сечі. Студенти протягом року проводять визначення активності каталази, пероксидази, аланінамінотрансферази крові та амілази в сечі. Визначають вміст метаболітів нітроген монооксиду (NO) в слині. Проводиться титраційне визначення кислотності шлункового соку та визначається добова екскреція 17-кетостероїдів з сечею. Зміни досліджуваних показників в патології обов'язково відображаються студентами в висновках та обговорюються на заняттях.

Включення в лабораторний практикум більш високовартісних методів лабораторних досліджень (включаючи сучасну експрес-діагностику) було б вельми інформативним і корисним, але це справа часу та фінансування. Ще один шлях урізноманітнення практикуму – це організація навчальних екскурсій до науково-дослідних лабораторій університету для ознайомлення студентів з проведенням діагностики через полімеразну ланцюгову реакцію.

Таким чином, ознайомлення студентів медиків з широкою палітрою сучасних лабораторних методів, з їх інформативністю та значенням, ефективно та доцільно на другому курсі під час опанування предмету «біологічна хімія».

Комарницька Н.Т., Ігнащук О.В., Малачкова Н.В.

Запровадження інтерактивних методів навчання на циклах тематичного вдосконалення керівників охорони здоров'я

Курси післядипломної підготовки організаторів охорони здоров'я нашого університету є однією із баз для впровадження проекту «BIHSENA» - «Поєднання Інновацій, Здоров'я і Суспільств: освітній розвиток потенціалу в сусідніх районах Східної Європи», очолюваного Маастрихтським університетом (Нідерланди). До складу учасників проекту входять, поряд з викладачами із університетів Нідерландів, Польщі, Болгарії, Росії, також фахівці із українських вищих навчальних закладів (ВНМУ ім. М.І.Пирогова, Києво-Могилянська академія). Проект спів фінансується програмою «Ерасмус